

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Колесников К.М. Торгівля та її регулювання в античності: загальні тенденції та північнопричорноморська специфіка 3
Якуніна А.О. Програмні вимоги монархічних партій в Україні (1905-1907 рр.) 9
Плахотніченко О.В. Есери і селянський рух в Україні у 1905-1907 рр. (на матеріалах Чернігівської та Полтавської губерній) 13
Салік Г.В. Політичні партії Катеринослава в першій російській буржуазно-демократичній революції 1905-1907 рр. 18
Кисельова О.М. Взаємодія української «Спілки» та меншовиків в роки першої народної революції (1905-1907 рр.) 22
Пасатюк В.Д. Ліва течія партії російських соціалістів-революціонерів в Україні у добу Центральної Ради 25
Донченко С.П. Український лібералізм 30
Нікілева Л.О. Бідність в Україні 34
Якунин В.К. Был ли И.Сталин теоретиком марксизма? 36
Яремчук В.П. Як боролися проти «націоналістичних» тенденцій в історичній науці України у 1970-ті роки 42
Морозов О.В. Зовнішньоторговельна політика Росії в Азово-Чорноморському регіоні в другій половині XVIII ст. 48
Бездрабко В.В. Історіографічні зауваги про еволюцію джерелознавства та науку про документ 54

ФІЛОСОФІЯ

Палагута В.И. Проблема разработки новой метафорики мышления для изучения социальных пространств 61
Кравцов Ю.С. Коммуникативная модель социальности: о возможности аутентичного описания информационного общества 67
Халапсис А.В. Культурная стратегия Украины в цивилизационном контексте 72
Плаксина О.И. Вклад нравственности и этики ответственности в обеспечение устойчивости развития общества 75
Александрова Е.С. Специфика становления среднего класса в современном украинском обществе 80
Павлова Т.С. Бінарна опозиція автономного і гетерономного у корелятивній сполучі моралі і права за І. Кантом 86
Кузьменко В.В. Логические идеи Б.Спинозы как метод совершенствования интеллекта 90
Панфилов В.А., Коломейцев А.Е. Проблема истины в абстрактной и прикладной математике (часть 1) 94
Яріко М.О. Полеміка навколо фікху для меншин як відображення тенденцій розвитку сучасної ісламської думки 101
Борисенко Є.О. Ціннісна значущість освіти: між затребуваністю та престижністю 106

СОЦІОЛОГІЯ

Безрукова О.А. Проблеми і напрями розвитку соціології соціальної сфери як галузі наукових досліджень 111
Широкова М.С. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу як нова бізнес-філософія та її становлення в Україні 115
Мягких В.Б. Внутрішня картина здоров'я сучасної міської молоді: соціологічний аспект дослідження 121
Гордієнко Н.М. Види соціальних норм і механізми їх розвитку в осіб з інвалідністю 125
Зубченко А.С., Пенькова Н.Ю. «Ситуация выборов»: региональный аспект 129

ПОЛІТОЛОГІЯ

Тупиця О.Л. Проблеми участі профспілок у політиці: правовий, соціокультурний та етноментальний виміри 135
Гедікова Н.П. Муніципальна реформа в сучасній Україні: проблеми і перспективи 140
Балацька О. Б. Консенсус еліт як умова політичної стабільності в Україні 145
Гугнин А. М. Использование ПР-коммуникаций в кризис-менеджменте 151
Шеретюк О.М. Перспективи відносин України та Росії з Європейським Союзом 154
Павлова Л.І. Конституційно-правове забезпечення функціонування інституту парламентаризму в державах Центральної і Східної Європи 158
Брехаря С.Г. Лідерство на пострадянському просторі: Президент Республіки Білорусь О.Лукашенко 161
Анастасов А.І. Роль ліберально-демократичної партії у партійній системі Японії 166
Веденєв В.О. Регіональне підгрунтя процесу формування сучасної української політичної культури громадянства 168

РЕЦЕНЗІЯ

Герасина Л.Н. Конструирование общества интеллекта 172

АНОТАЦІЯ

174

CONTENTS

HISTORY	<p>Kolesnykov K.M. Trade and Regulation in Antiquity: Common Tendencies and North Black Sea Specifics 3</p> <p>Yakunina A.O. Program Demands of Monarchic Parties in Ukraine (1905–1907 Years) 9</p> <p>Plahotnichenko O.V. SRs and Agricultural Movement in Ukraine in 1905–1907 Years (Based on Materials of Chernigiv and Poltava Regions) 13</p> <p>Salick G.V. Political Parties of Katerynoslav in the First Russian Bourgeois-Democratic Revolution in 1905–1907 Years 18</p> <p>Kysel'ova O.M. Interaction of Ukrainian «Spilka» and Mensheviks During the First People's Revolution (1905–1907) 22</p> <p>Pasatyuck V.D. Left Trend of Parties of Russian Social-Revolutionaries in Ukraine in the Period of Central Rada 25</p> <p>Donchenko S.P. Ukrainian Liberalism 30</p> <p>Nikileva L.O. Poverty in Ukraine 34</p> <p>Yakunin V.K. Whether I. Stalin Was a Theoretician of Marxism 36</p> <p>Yaremchuck V.P. How They Fought Against «National» Tendencies in Ukrainian Historical Science in 1970s 42</p> <p>Morozov O.V. Russian Foreign Trade Policy in Azov-Black Sea Region in the Second Half of the 18-th century 48</p> <p>Bezdrabko V.V. Historiographical Notices about Evolution of Sources Studies and Documentary Science 54</p>
PHILOSOPHY	<p>Palaguta V.I. The Problem of Development of New Metaphorics of Thinking for Researching of Social Spaces 61</p> <p>Kravtsov Yu.S. Communicative Model of Sociality: about Possibility of Authentic Description of Information Society 67</p> <p>Halapsis A.V. Cultural Strategy of Ukraine in the Civilization's Context 72</p> <p>Plaksina O.I. Contribution of Morality and Ethics of Responsibility in Providing of Sustainable of the Society's Development 75</p> <p>Alexandrova E.S. Peculiarity of Becoming of Middle Class in Contemporary Ukrainian Society 80</p> <p>Pavlova T.S. Binarian Opposition of Autonomy and Heteronomy in Correlative Uniting of Morality and Law by I. Kant 86</p> <p>Kuz'menko V.V. Logical Ideas of B. Spinoza as the Way of Improving of Intellect 90</p> <p>Panfilov V.A., Kolomejtsev A.E. The Problem of Truth in Abstract and Applied Mathematics 94</p> <p>Yariko M.O. The Controversy Surrounding the Fiqh for minorities as a reflection of trends in the development of modern Islamic thought 101</p> <p>Borysenko E.O. Axiological Significance of Education: Between Supply and Prestige 106</p>
SOCIOLOGY	<p>Bezrukova O.A. Problems and Directions of Development of Sociology of Social Sphere as a Branch of Scientific Researches 111</p> <p>Shirokova M.S. Corporative Social Responsibility of Business as a New Business Philosophy and Its Becoming in Ukraine 115</p> <p>Myagkih V.B. Internal Picture of Contemporary City Youth Health: Sociological Aspect of Research 121</p> <p>Gordienko N.M. The Kinds of Social Norms and the Mechanisms of Their Development for Invalids 125</p> <p>Zubchenko A.S., Pen'kova N.Yu. The Situation of the Election: Regional Aspect 129</p>
POLITICAL SCIENCES	<p>Tupytsya O.L. Problems of Participations of Trade Unions in Policy: Law, Sociocultural and Ethnomental Dimensions 135</p> <p>Gedikova N.P. Municipal Reform in Contemporary Ukraine: Problems and Perspectives 140</p> <p>Balats'ka O.B. Consensus of Elites as a Condition of Political Stability in Ukraine 145</p> <p>Gugnin A.M. Using of PR-Technologies in Crisis-Management 151</p> <p>Sheretyuck O.M. Perspectives of the Relations of Ukraine and Russia with the European Union 154</p> <p>Pavlova L.I. The Constitutional Guaranteeing of Functioning of the Parliamentarism in States of Central and Eastern Europe 158</p> <p>Breharya S.G. Leadership on the Post Soviet Territory: The President of Republic Belorussia O. Lukashenko 161</p> <p>Anastasov A.I. The Role of Liberal-Democratic Parties in the Japan Party System 166</p> <p>Vedeneev V.O. Regional Basis of the Process of Forming of Contemporary Ukrainian Political Cultural of Civicism 168</p>
	<p>REVIEW</p> <p>Gerasina L.N. Constructing of Society of Intellect 172</p>
	<p>ABSTRACTS 174</p>

данном событии. Насколько известно автору, подобные документы приняты во многих странах. В частности, в России еще в 1994 г. был принят Кодекс профессиональной этики российского

журналиста. Однако, все чаще информацию – которой мы живем, возмущаемся, но, в принципе, доверяем – характеризуют демократические традиции, а не только маркетинговые стратегии.

ЛИТЕРАТУРА:

1. См.: Котлер Ф. Маркетинг-менеджмент. – Спб: Питер Ком, 1999
2. Гугнин А., Райхель К. Категория «кризис» в теории управления проблемными ситуациями // Грани. – 2005. - № 4
3. Kieldanowicz M. PR w sytuacjach kryzysowych / Public relations w teorii i praktyce. – Wrocław: Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2003. – S.56
4. Королько В. Основы публік рилейшнз. – К.: «Ваклер», 2003. – С.333
5. Wójcik K. Public relations od A do Z. – Warszawa: Placet, 1997. – S.93
6. Королько В., цит.произв., с.326
7. См.: Public relations w teorii i praktyce, с.57

О.М. ШЕРЕТЮК

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА РОСІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Шеретюк Оксана Миколаївна - старший викладач кафедри міжнародних відносин та країнознавства Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету

Актуальність. Внаслідок розпаду СРСР, а також загальносоціалістичного табору, східнослов'янська цивілізація, до якої належать Україна, почасти, Росія, опинилася в критичному стані. Перед новоутвореними на пострадянському просторі державами, зокрема перед Україною і Росією, постала доленосна проблема – пошук власної цивілізаційної ідентичності, що фактично рівнозначне пошукові формули самовивітання. Сутність цієї проблеми для України і Росії можна визначити наступним чином. По-перше, в рамках якого цивілізаційного блоку обидві держави розвиватимуться в перспективі? По-друге, довкола якого політичного «центру» – старого чи нового – в майбутньому буде трансформуватись східнослов'янський цивілізаційний простір? Зважаючи на те, що Україна від початку своєї незалежності проголосила європейський вектор розвитку, українському суспільству навіяється думка про те, що Україна повинна рухатись в Європу разом з Росією. В будь-якім разі варто наголосити на тому, що реалізація Україною свого європейського вибору настільки органічно пов'язана з проблемою взаємовідносин з Росією, що неможливо об'єктивно розглядати українські справи без урахування ролі російського чинника в нашій геополітичній стратегії. І тому *метою*

даного дослідження є здійснення порівняльного аналізу позицій цих двох політичних акторів, щодо європейського вектора розвитку.

В цьому контексті існують три стратегічні позиції щодо реалізації євроінтеграційної стратегії. Перша з них визначається формулою «В Європу – разом з Росією», яку ревно обстоюють, в основному, політики лівого спрямування [3]. І при цьому зовсім не береться до уваги те, що Росія не має наміру інтегруватись до ЄС, і хоче бачити Україну у своєму євразійському союзі, а не в Європі, і для реалізації цієї мети докладає чимало зусиль. Іншими словами, за уявленнями представників цих політичних сил, у міжнародному середовищі Україна не може виступати самодостатнім суб'єктом міжнародних відносин і процесів, а може просуватись свої інтереси, зокрема в європейському просторі, тільки будучи частиною широкомасштабного російського геополітичного проекту, спрямованого на утвердження Росії в міжнародному співтоваристві як «великої держави». Ці політичні сили, звичайно, є палкими прихильниками ратифікації та реалізації всіляких угод і договорів з РФ, спрямованих на реінтеграцію України в Російську Федерацію [1, с. 68]. Друга позиція – «В Європу будь-якою ціною». Йдеться про домінуючу

політиків правої ідеології [3], які є послідовними і традиційними прихильниками демократизації суспільства, відтворення національних цінностей та утвердження української державності. Ці політичні сили вбачають пріоритети зовнішньої політики в утвердженні українського державного суверенітету та «поверненні в Європу», тобто у повноправному членстві України в ЄС при збереженні добросусідських і рівноправних відносин з Росією [1, 70]. І, нарешті, третя позиція - центристська, апологети якої весь час наголошують на тому, що в Європу потрібно йти з конкурентоспроможною економікою та консолідованою політичною нацією [3].

Йдеться про те, що шлях до Європейського Союзу для нас відкритий, але на ньому треба подолати не лише об'єктивні труднощі, а й певні власні ілюзії та комплекси. «Дорожня карта» на шляху до ЄС передбачає, передусім, конкретні економічні та фінансові результати демократичних перетворень, а не урочисті запевнення та обіцянки [4].

Однак, щоб досягти такої стабільності й міцності, які в майбутньому відповідали б стандартам ЄС, Україна сьогодні фактично підштовхується Європою до розширення співробітництва з Росією як найближчим і системно рівним партнером. Суть такої позиції коротко можна визначити так: Україна може увійти в Європу тільки через Росію. Цю карту активно силкуються розігрувати ті політичні сили в Україні, які всіляко гальмують процеси набуття нею статусу державної самодостатності. Фактично вони допомагають реалізовувати політику економічної та політичної експансії кремлівського керівництва на пострадянському просторі.

На практиці формально двовекторна формула «До Європи разом з Росією» та стратегія «конструктивної євроінтеграції» означала б, що Україна діяла б у фарватері та в погодженні з європейською політикою Росії і навряд чи пішла б далі утворення зони вільної торгівлі з Євросоюзом.

Найкращий варіант для України – спочатку стати одним з «найкращих сусідів» Євросоюзу, а згодом, отримавши підтвердження своїх перших реальних успіхів від Єврокомісії, звернутися з офіційним проханням про вступ до ЄС. А повноцінна інтеграція України до європейської спільноти уможливила б встановлення рівноправного, взаємовигідного та стабільного партнерства з Росією. Інакше кажучи, такою могла б бути оптимальна зовнішня політика [5]. Тобто, йдеться, про сутнісну зміну двовекторної формули на таку: «Через Європу до Росії».

Стабільність України залежить від її зв'язків з Росією, відносини Європейського Союзу з Україною невіддільні від зв'язків ЄС з Росією. В Угоді про партнерство та співробітництво, яка була підписана між Євросоюзом і Україною у

1994 році, приділено велику увагу співпраці між Україною і Росією. Не лише значне економічне відставання України від Європейського Союзу, а й обережне ставлення до теми, болючої для Росії після «розлучення» цих двох країн, спонукає ЄС до того, щоб не ставити на політичний порядок денний питання про можливе членство України. Наша держава також прагне до того, щоб її «повернення до Європи» не справляло враження політики, спрямованої проти Росії.

Хоча нині Європейський Союз і не вважає Україну державою-претендентом на членство в ЄС, можливість її вступу до цієї організації зовсім не виключена. А ось членство Російської Федерації важко собі уявити: Росія не може (і не бажає) бути інтегрованою до Європейського Союзу. Включення Росії до нього є неможливим з урахуванням континентальних масштабів цієї країни. У російському суспільстві панує думка, що Росія не є частиною великого цілого, а є центром самобутньої культури – хоч і європейської, але відмінної від неї [9, 76].

У «Стратегії розвитку відносин Російської Федерації з Європейським Союзом на середньострокову перспективу» (на 2000-2010 роки) Росія підкреслює прагнення розвивати свої відносини з ЄС на договірній основі, закріплює за собою статус рівноправного стратегічного партнера, а не потенційного кандидата на членство в Європейському Союзі. Угода про партнерство і співробітництво, підписана між ЄС і Росією у 1994 році, залишається при цьому правовою базою, проте російський уряд прагне підписати «нову рамкову угоду про стратегічне партнерство і співпрацю в ХХІ столітті», яка має змінити чинну Угоду.

Позиція «розумного дистанціювання» від Євросоюзу відбиває прагнення Росії залишатися одним зі світових полюсів впливу та автономним гравцем на міжнародній арені. У цьому зв'язку, російське керівництво не тільки намагається зберігати максимальну свободу дій у здійсненні своєї внутрішньої та зовнішньої політики, а й намагається створити альтернативне Євросоюзіві інтеграційне об'єднання на терені СНД. Загалом російське суспільство виявилось неготовим і неспроможним втілювати євроінтеграційний проект, який успішно замінила великодержавницька ідея. Слід зазначити, що після поразки націоналістів у Сербії Росія залишається, по суті, єдиною країною на європейському континенті, в якій і далі панує традиційна для ХІХ – поч. ХХ ст. націоналістична ідеологія, поєднана з авторитарним правлінням та приматом держави над особистістю.

За таких обставин відносини Росії з Євросоюзом розвиваються шляхом складного й часом безкомпромісного діалогу. Приміром, щодо розширення ЄС на країни Центрально-Східної Європи та Прибалтики, питання калінінградського анклав, умов приєднання

Росії до СОТ. У травні 2003 року сторони домовилися про поступове створення чотирьох спільних просторів: спільного європейського економічного простору (СЄЕП); спільного простору свободи, безпеки та правосуддя; простору співробітництва у сфері зовнішньої безпеки; наукового, освітнього та культурного простору. При цьому зближення між розширеною євроспільнотою та Росією здійснюватиметься на «рівноправній основі» й на базі визначених «конкретних цілей та взаємних домовленостей». Таким чином, російська влада домагається від Євросоюзу визнання рівноправності та особливого статусу проголошеного «стратегічного партнерства», яке виходить за межі європейської політики сусідства і, як таке, не повинно підлягати регулярному моніторингові з боку Єврокомісії та жорсткому узалежненню від наближення Росії до європейських норм [5].

Росія хоче бути партнером, а не членом ЄС, вона неготова делегувати національний суверенітет на наднаціональний рівень, що є необхідною передумовою членства в ЄС. Росія хоче «зберегти за собою право на самостійне визначення своєї внутрішньої та зовнішньої політики», як зазначено в «Середньостроковій стратегії». Проте Росія не хоче бути вилученою з Європи. Відтак мета в «Середньостроковій стратегії» сформульована ясно і чітко: «Зміцнення ролі Росії та забезпечення її національних інтересів в Європі». Кажучи просто, Росія, замість того, щоб стати частиною ЄС, хоче лише підтримувати зв'язки з ним [10, 70].

Так, через залежність Європи від російських енергоносіїв, Росія поступово стабілізувала відносини з ЄС: передбачалося, що у 2006 році обсяг її товарообороту з країнами Євросоюзу перевищить 100 млрд. доларів США (у 2003 році ця цифра дорівнювала 85 млрд. дол.). Частка 27 країн-членів ЄС становить 50% від обсягу російської зовнішньої торгівлі. Отже, саме Європа, а не США і Японія, є найбільшим економічним партнером Росії.

Симптоматичними стали й заходи, вжиті російським керівництвом для зміцнення позиції своєї держави. Про що, наприклад, засвідчило призначення колишнього політичного представника РФ при Євросоюзі (з 20 березня 2003 року) М. Фрадкова головою російського уряду, а також положення указу президента РФ «Про додаткові заходи щодо забезпечення взаємодії Російської Федерації з Європейськими Співтовариствами» (від 19 лютого 2004 року). Глава РФ, задля розвитку взаємодії з Європейським Союзом і забезпечення діяльності Постійного представника РФ при ЄС у Брюсселі, збільшив постійну кількість працівників цієї установи до 106 осіб, у тому числі 96 – зі складу МЗС Росії, а 10 – міністерства розвитку і торгівлі РФ.

З огляду на ситуацію, що склалася, можна

стверджувати, що Російська Федерація, зважаючи на свої стратегічні інтереси, робить усе можливе, щоб закріпитися на досягнутих позиціях [8, 34].

Знаковою подією вважається травневий (2005 р.) саміт Росія – ЄС, на якому були підписані документи щодо формування чотирьох спільних просторів співробітництва між Росією та ЄС – економічного, внутрішньої політики (свобода, справедливість, правосуддя), зовнішньої безпеки та гуманітарного розвитку (освіта, наука, культура). Реалізація цього проекту (відповідної «дорожньої карти») розрахована на вісім років [2, 342]. На думку російської дослідниці О. Хотькової, даний проект має велике значення, особливо якщо врахувати наступні обставини: такий підхід надасть новій динаміки і перспектив взаємовідносинам Росії і ЄС, а також буде перешкоджати спробам ізолювати її від Європи; дана концепція є найбільш продуктивною і гнучкою формою комплексного розвитку співробітництва;

вона спрямована на встановлення рівноправного партнерства з «розширеною» Європою, яке базується на балансі спільних інтересів;

концепцією передбачається спільна розробка і спільна оцінка прогресу в досягненні узгоджених дій у ключових питаннях співробітництва;

реалізація концепції перешкоджатиме укріпленню монополії ЄС і перетворенню його в експортера європейських цінностей. Вона спрямована на формування Великої Європи, а не кола «напівпериферій», які змагаються за прихильність Євросоюзу і залежні від нього;

«спільні простори» фіксують «особливий формат відносин» Росія – ЄС, в якому вона є рівноправним партнером з власною політичною традицією, рівноцінною традиції Євросоюзу;

концепція сприяє деполітизації відносин РФ і ЄС, також налаштовує на перехід до функціональної, прагматичної взаємодії [7, 12].

Таким чином, можна говорити про розбудову відносин між Росією і Європейським Союзом як між двома глобальними акторами – інтеграторами Великої Європи.

Враховуючи наведені факти, оптимальним варіантом у цій ситуації могла б стати європейська надструктура, яка б охопила Європейський Союз і Росію. Самобутня політична культура Росії несумісна з політичною культурою Заходу і унеможливує «політичний союз» між ЄС і РФ. Проте це не виключає можливості «економічного союзу» між ними, навіть незважаючи на те, що «економічний лад», який виник у Росії після краху комунізму, все ще далекий від економічної системи західного зразка. Зростаюча інтеграція Росії у світову економіку автоматично прискорює економічні перетворення, а, можливо, й змінює «культуру розподільчої економіки», яка глибоко вкоренилася в Росії.

Перед досі ще непевними відносинами між Євросоюзом і РФ відкривається реальна політична

перспектива у рамках концепції «Великої Європи», яка перевищує межі навіть розширеного ЄС. У самій Росії в зазначеній концепції вбачають можливість уникнути нового розподілу Європи.

З метою політичної ефективності стратегічна концепція «Великої Європи», звісно, потребує інституціонального визначення. Конфедеративні структури дають можливість сформувати нове біполярне «Європейське Співтовариство», де РФ та ЄС під дахом наднаціональних інституціональних структур зберегли б статус суверенних суб'єктів міжнародного права.

Східний кордон Російської Федерації є кордоном «Великої Європи» і міг би стати кордоном «Європейської Конфедерації». Східний кордон ЄС став би внутрішнім європейським кордоном. Тихий океан є східним кордоном Росії, а тим самим і «Великої Європи».

Концепція «Великої Європи», власне, концепція «Європейської Конфедерації», сприятиме консолідації Європейського Союзу; водночас вона дасть можливість включити Росію і Україну до процесу європейської інтеграції [9, 78].

Але слід відзначити, що в 2007 році формально закінчувався термін дії Угоди про партнерство та співробітництво між Росією та Європейським Союзом, внаслідок чого виникає питання про майбутню нормативну базу відносин Російської Федерації з її головним торгово-економічним партнером – Євросоюзом. І, як стверджує російський дослідник С. Соколов, і Москва, і Брюссель дотримуються принципово різних точок зору з приводу майбутнього документа. Розходження думок уже починається з самої назви документа. Росія виступає за те, щоб мова йшла про договір. В ієрархії міжнародно-правових документів «договір» стоїть вище «угоди», і Москва вважає, що підписання більш вагомого за статусом документа само по собі буде відображати пріоритетне, стратегічне значення, яке сторони йому надаватимуть. Брюссель виходить з того, що в нормативній практиці Євросоюзу склалась традиція укладати договори тільки між самими

країнами-членами.

Москва бачить майбутній базовий документ максимально стислим і рамковим. Перевага такої конструкції полягає, перш за все, в простоті реалізації. Домовитись щодо рамкового і декларативного, по суті, документа обсягом 10-15 сторінок набагато простіше, ніж щодо «договору про все». Брюссель на словах погоджується з ідеєю підписання рамкового документа, але євробюрократи вже намагаються добитись включення – не в галузеві додатки, а безпосередньо в головний документ – основних вимог, які Європейський Союз виставляє Росії.

Отже, перебуваючи на початковій фазі переговорів про основи і принципи відносин на перспективу, ні Росія, ні Євросоюз не мають чіткого уявлення щодо місця один одного у своїх системах координат [6, 214].

Таким чином, можна стверджувати, що суперечки, які відбувались в українському суспільстві з приводу, чи рухатись Україні і Росії назустріч Європі «різними маршрутами», чи «шлях з Києва до Брюсселя пролягає через Москву», на даний час вичерпаний, оскільки Росія остаточно визначилась зі своєю позицією. Спільні зусилля України і Росії щодо інтеграції в європейський простір не можуть привести до тих оптимістичних результатів, які їм пророкують деякі вітчизняні експерти. Різні цілі, поставлені перед європейським вектором зовнішньої політики двох держав, потребують різного формату відносин і, відповідно, різних інструментів їх реалізації. Україна і Росія мають свої національні інтереси, перебувають у різних геополітичних, політичних, економічних, демографічних і правових координатах, що свідчить про проблематичність вироблення спільних підходів і позицій щодо європейських інтеграційних структур. На сьогоднішній день Україна і Росія лише в окремих ситуативних випадках можуть працювати в цьому напрямкові спільно. Шлях до європейського простору в кожного свій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2005. – 555 с.
2. Гальчинський А.С. Помаранчева революція і нова влада. – К.: Либідь, 2005. – 368 с.
3. Гальчинський А. В Європу через політику самоствердження // День. – 2004, 12 червня.
4. Мармазов В., Піляев І. Велике майбутнє Великої Європи: чи скористається Україна перевагами нового європейського порядку? <http://www.minjust.gov.ua/?do=dr&did=1738&sid=zmi>
5. Посельський В. П'ятий елемент // Дзеркало тижня. – 2005. – 5 березня. – С. 5.
6. Соколов С. Россия – ЕС: готовимся к переговорам // Россия в глобальной политике. – 2007. – № 2. – С. 213-227.
7. Хотькова Е. С. Новый этап взаимодействия России и ЕС: концепция четырех «общих пространств» // Политика в XXI веке: вызовы и реалии: Аналит. альманах. Под ред. д.и.н. Е.М. Кожокина; Рос. ин-т стратегич. исслед. – М., 2005. Вып. 3 (13). – 144 с.
8. Чекаленко Л. Україна – Росія: проблемні питання «стратегічного партнерства» // Персонал. – 2006. – № 4. – С. 30-35.
9. Шнайдер-Детерс Вінфрід. Європейська перспектива України: повноправне членство чи добросусідство? // Політична думка. – 2000. – № 2. – С. 72-81.
10. Шнайдер-Детерс Вінфрід. До конкретизації концепції «Великої Європи» // Політична думка. – 2000. – № 4. – С. 70-77.